

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer

Kronprinsessegade 8, 1306 København K. Telefon 33 93 91 91
Telefax nr. 33 11 09 13 e-mail: fsr@fsr.dk Internet: www.fsr.dk

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Att.: Lotte Andersen
Kampmannsgade 1
1780 København V

e-mail loa@eogs.dk

15. september 2006

osj/lgrX:\Faglig\FU\pgf10stk4-1.doc

Hastehøring af lovforslag om ændring af § 10, stk. 4 i revisorloven.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har ved e-mail af 14. september 2006 fremsendt udkast til ændring af § 10, stk. 4, i revisorloven, og har anmodet om kommentarer med en meget kort frist.

På grundlag af en hurtig gennemgang har FSR følgende kommentarer:

FSR noterer sig, jf. e-mailen fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, at ændringen foreslås gennemført på nuværende tidspunkt (i relation til MiFiD-lovforslaget). Det synes umiddelbart mere naturligt at lade overvejelserne indgå i det igangværende arbejde i Revisorkommissionens regi med tilpasning af revisorloven til EU's 8. direktiv.

Under almindelige bemærkninger i udkastet er anført: "Forslaget er en præcisering af den gældende retstilstand". FSR savner nærmere henvisning til, hvor hjemlen til den eksisterende retstilstand er fastlagt og beskrevet. Bemærkningen synes således ikke at være i overensstemmelse med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen tidligere praksis.

Under specielle bemærkninger i udkastet er der henvist til § 9 i rigsrevisorloven samt § 2 i samme lov. I samme forbindelse er der henvist til § 10, stk. 4, i revisorloven, hvor det bl.a. nævnes, at "Det vil sige, at kravet i § 10, stk. 4, i øvrigt vil gælde uændret, selvom rigsrevisor efter den nye bestemmelse optræder som medunderskriver på revisionspåtegningen" samt at "i forhold til revisorloven har revisor fortsat det fulde ansvar". Bemærkningernes omtale af afgrænsningen af intern og ekstern revision er uforståelig og uklar i forhold til den gældende lovgivning. FSR finder det hensigtsmæssigt, hvis denne beskrivelse omformuleres og præciseres, så der mere klart gives udtryk for, om revisor fungerer som intern eller ekstern revisor i de omtalte situationer og hvad der menes med det fulde ansvar.

Er der tale om ekstern revision, hvor revisor er ansvarlig over for en tredjepart, finder FSR det uhensigtsmæssigt, hvis to parter – dels en statsautoriseret revisor og dels Rigsrevisor – afgiver en fælles revisionspåtegning, når disse to parter har forskelligt ansvar, dels erstatningsretligt og dels disciplinært, samt forskellige faglige kompetencer. Et eksempel på disse forskelle er, at praktiserende statsautoriserede revisorer og registrerede revisorer er underkastet uafhængig lovpligtig kvalitetskontrol i Revisortilsynets regi, men dette krav gælder ikke Rigsrevisor.

Det forekommer uhensigtsmæssigt, at der ikke i lovbemærkningerne er en nærmere beskrivelse af Rigsrevisors ansvar, bortset fra en henvisning til, at der er mulighed for, at revisor og

rigsrevisor deler ansvaret for det udførte arbejde og konklusionen herpå efter anden lovgivning end revisorloven. Ligeledes savnes en nærmere redegørelse om sammenhængen til andre meddelelsesmidler møder fra revisor, f.eks. revisionsprotokollen.

En fælles revisionspåtegning må for en almindelig regnskabslægger antages at være baseret på ens regler og krav til de to "underskrivere", f.eks. også med hensyn til forsikringsdækning, uafhængighed mv.

I det hele taget forekommer begrundelsen for, at der skal være en fælles revisionspåtegning mellem en statsautoriseret revisor og Rigsrevisor uklar, når sidstnævnte ikke er omfattet af samme lovgivning og hertil hørende ansvar over for tredjepart som statsautoriserede og registrerede revisorer er. Fordelene ved en fælles påtegning forekommer således at være langt mindre end ulemperne.

Det vil efter FSRs opfattelse være formålstjenligt, at der afgives en selvstændig revisionspåtegning fra Rigsrevisor, der beskriver det arbejde, Rigsrevisor har udført, og det ansvar Rigsrevisor har, som ikke kan give regnskabslæseren det indtryk, at en statsautoriseret revisor og Rigsrevisor har samme ansvar mv. i forhold til den årsrapport el. lign, som revisionen vedrører.

FSR skal venligst anmode om et møde med repræsentanter for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen med henblik på nærmere uddybning af ovennævnte synspunkter.

Med venlig hilsen
FAGLIG AFDELING

Niels Ebbe Andersen
Fagdirektør

Ole Steen Jørgensen
Afdelingschef

Kirsten Grandahl (FT)

Fra: Michael Rugaard [mrg@frr.dk]

Sendt: 15. september 2006 14:13

Til: Lotte Andersen; Erhvervs- og Selskabsstyrelsen

Cc: Jan Brødsgaard; Henrik Carmel; Tina Solem; mos@danskrevision.dk; Ane Arnth Jensen

Emne: Høringssvar - ændring af revisorlovens § 10

Kære Lotte,

vedhæftet finder du FRR's høringssvar vedr. ændring af Revisorlovens §10

Med venlig hilsen

Michael Rugaard

Afdelingschef

Telefon 3634 4422

Fax 3634 4444

Direkte 3634 4454

E-mail mrg@frr.dk

Internet www.frr.dk

Registrerede Revisorer FRR

Vi tager det personligt

19. oktober 2006

Høring over ændring af Revisorlovens § 10

FRR takker for muligheden for at kommentere lovforslag om ændring af § 10 stk. 4 i revisorloven. Vi skal bemærke, at den meget korte høringsfrist ikke har givet de bedste betingelser for at forholde sig til forslaget.

Iflg. forslagsteksten er der tale om at præcisere en allerede eksisterende retstilstand. FRR må dog konstatere, at beskrivelsen af ansvarsforholdene i brevet fra Økonomi- og Erhvervsministeriets departementschef af 8. marts 2006 til rigsrevisor ikke helt synes at stemme overens med beskrivelsen i bemærkningerne til lovforslaget.

Vi noterer os, at der med forslaget alene sker en udvidelse af beskikkede revisorers adgang til at underskrive sammen med 3. part og ikke af rigsrevisors kompetence.

Forslaget tager fat om et lille hjørne af en central problemstilling i de beskikkede revisorers samarbejde med Rigsrevisionen. Essensen i denne problemstilling er, at ansvarsfordelingen mellem parterne er uklar i forhold til at afgive en revisionspåtegning, i og med at de fungerer under væsensforskellige regelsæt. FRR finder det rigtigst at Revisorkommissionen diskuterer dette spørgsmål i forbindelse med de igangværende forstudier til udarbejdelse af ny revisorlov. Revisorkommissionen har tidligere påpeget behovet for afklaring af underskriftsforhold i sit brev til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen af 26. september 2005. FRR mener, at Revisorkommissionen bør udtale sig, inden der lovgives på området.

Konkret er hensigten med lovforslaget at give beskikkede revisorer adgang til at give påtegning sammen med rigsrevisor. Dette ville man efter FRR's mening bedre kunne opnå gennem særlovgivning. Herved ville lovgiver blive tvunget til at tage stilling til omfanget af rigsrevisors involvering og ansvar på et mere konkret niveau. Dette kunne ske ved at supplere den foreslåede lovændring med et krav om, at særlovgivningen konkret skal fastlægge rigsrevisors ansvar og påtegningsmulighed.

Med venlig hilsen

Michael Rugaard
afdelingschef

RIGSREVISIONEN
Juridisk enhed

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Dato: 15. september 2006
J.nr.: 2006-134-5
(Angiv venligst j.nr. ved besvarelse)
Ref.: SL/HG

Vedr. høring af lovforslag om ændring af revisorloven.

Ministeriet har den 14. september 2006 fremsendt ovennævnte i ekstern høring med frist til i dag kl. 14.00.

Rigsrevisionen har ingen bemærkninger til det foreliggende udkast, som svarer til det i går mellem Hans Høj, departementet, og Bettina Jakobsen, Rigsrevisionen, drøftede.

Med venlig hilsen

Søren Larsen

Her

18. september 2006
Sagsbehandler lb
Direkte nr. 33 30 76 87

Høring over forslag til ændring af revisorloven

Revisorloven omfatter en række krav til statsautoriserede og registrerede revisorer, herunder krav som er gældende, når der er tale om revision af regnskaber. Kravene i revisorloven indebærer, at en statsautoriseret/registreret revisor er omfattet af følgende krav:

- revisor er offentlighedens tillidsrepræsentant ved udførelsen
- opgaverne skal udføres med omhu, nøjagtighed og den hurtighed, som deres beskaffenhed tillader, samt i overensstemmelse med god revisorskik, jf. § 2 stk. 2.
- opgaverne er omfattet af erklæringsbekendtgørelsen, jf. § 2, stk. 3
- opgaverne er omfattet af forsikringsdækning jf. § 3, stk. 1, nr. 6
- der stilles jf. § 11, stk. 2 krav om uafhængighed til revisionsvirksomheden, revisor eller andre personer i revisionsvirksomheden, der er knyttet til opgaven eller kontrollerer dennes udførelse.
- der er krav til hvilken virksomhedsform, aktiviteten må udøves i, jf. § 12
- der er begrænsninger i relation til beregning af honorar, jf. § 13
- opgaverne er omfattet af offentligt tilsyn og kvalitetskontrol, jf. § 14
- klager over opgaver kan indbringes for Disciplinærnævnet, jf. § 19

Rigsrevisor er ikke omfattet af revisorloven, og dermed heller ikke underlagt de ovenstående krav.

Erhvervs- og
Selskabsstyrelsen

Kampmannsgade 1
1780 København V

Telefon 33 30 77 00
Telefax 33 30 77 99
Eksp.tid Kl. 10.00 – 15.00
Gironr. 900-1743

E-post eogs@eogs.dk
X-400 C=dk; A=dk400;
P=eogs; S=eogs

Når der er tale om erklæringer om udførelse af revision af årsregnskaber eller årsrapporter, bør statsautoriserede/registrerede revisorer efter Revisorkommissionens opfattelse ikke underskrive sammen med personer eller firmaer, der ikke er omfattet af revisorlovens krav, idet der er væsentlige forskelle i kravene til statsautoriserede/registrerede revisorer og andre, der måtte påtage regnskaberne, og idet der kan være forskellige standarder for, hvorledes revisionen udføres, og dermed hvilke konklusioner, der drages af den udførte revision. Sådanne forskelle bør analyseres nærmere, inden der foretages ændringer i revisorloven.

Forslaget til ændring af § 10, stk. 4 i revisorloven giver mulighed for, at statsautoriserede/registrerede revisorer kan underskrive sammen med rigsrevisor, men indebærer ikke en pligt hertil. Det er Revisorkommissionens opfattelse, at en drøftelse af ændring af underskriftsforholdene i revisorloven bør afvente ændring af revisorloven som følge af implementeringen af 8. direktiv, idet de væsentlige forskelle i kravene til statsautoriserede/registrerede revisorer og rigsrevisor, som anført ovenfor, bør vurderes nærmere, inden der indføres regler om underskrift på en fælles erklæring.

Revisorkommissionen har i relation til 8. direktiv og i forbindelse med den betænkning, som Revisorkommissionen forventer at udgive omkring den 1. oktober 2006 drøftet spørgsmålet om statsautoriserede/registrerede revisorers underskrift sammen med andre. Revisorkommissionen er af den opfattelse, at det også fremover efter implementeringen af 8. direktiv bør være således, at det alene er statsautoriserede og registrerede revisorer, der i henhold til revisorloven kan underskrive på erklæringer om revision af regnskaber, uanset om der er tale om lovpligtig eller frivillig revision.

Det står ikke klart i kommentarerne til lovudkastet, hvorledes der i givet fald skulle skelnes mellem tilfælde, hvor statsautoriserede/registrerede revisorer udfører intern revision, og rigsrevisor udfører revision af årsregnskabet, og tilfælde, hvor statsautoriserede/registrerede revisorer udfører revision af årsrapporten/årsregnskabet i samarbejde med rigsrevisor. Disse forskellige arbejdstilfælde og det medfølgende ansvar samt rapportering til offentligheden kræver efter Revisorkommissionens opfattelse en nærmere overvejelse og klarhed, end det der fremgår af det foreliggende lovudkast.

Endelig vil Revisorkommissionen understrege, at statsautoriserede/registrerede revisorers eventuelle underskrift sammen med rigsrevisor forudsætter, at der er enighed om indholdet af erklæringen, hvilket indebærer, at det udførte arbejde nødvendigvis må være udført med reference til samme standarder, og de underskrivende må være enige om, hvilken konklusion den udførte revision kan og skal resultere i.

I de drøftelser som Revisorkommissionen har haft i forbindelse med betækningsarbejdet, har kommissionen udelukkende beskæftiget sig med revisorer godkendt i henhold til 8. direktiv, dvs. danske statsautoriserede og registrerede revisorer samt revisorer godkendt i henhold til 8. direktiv i andre EU-lande. Revisorkommissionen har ikke i betænkningen beskrevet intern revision men udelukkende beskæftiget sig med ekstern revision.

Revisorkommissionen har i sin betænkning taget udgangspunkt i det regelsæt, som er nævnt ovenfor, og som gælder for statsautoriserede og registrerede revisorer, når de underskriver en erklæring. Alle statsautoriserede og registrerede revisorer har således samme ansvar, når de ved

deres underskrift erklærer sig uanset arbejdets tilrettelæggelse imellem de underskrivende revisorer. Disse revisorer er ligeledes forpligtet til at overholde god revisionsskik, som er en del af god revisorskik, jf. lovens § 2 stk.2.

Revisorkommissionen må således konkludere, at den foreslåede ændring af revisorloven bør udgå af lovforslaget med den tilføjelse, at Revisorkommissionen anbefaler, at området underkastes en nøjere analyse og vurdering, som passende kan ske i forbindelse med implementeringen af 8. direktiv i revisorloven. Revisorkommissionen deltager gerne i et sådant udredningsarbejde.

Med venlig hilsen

Jan Schans Christensen